

Meinweg 2007 Op den Bosch

Nationaal park De Meinweg

Ornithologisch jaarverslag 2009

Ernest van Asseldonk

- Stichting Koekeloere
Hofstraat 7
6019 CB Wessem
- Verslag SK V-2009/05

Klapekster / *Lanius excubitor*
Foto: Patrick Lemmens

Inleiding

Begin 2009 is door Stichting Koekeloere een oproep geplaatst op <http://meinweg.waarneming.nl> om vanaf januari 2009 consequent de soorten vogels, dat per bezoek wordt waargenomen, te noteren. Het doel van deze oproep was om aan het eind van het jaar en actuele jaar/maandlijst van waargenomen soorten in 2009 samen te stellen. Dit verslag geeft de resultaten van deze oproep weer.

Algemeen

In totaal werden in 2009 148 soorten vogels waargenomen. In figuur 1 wordt het aantal soorten per maand weergegeven verdeeld over jaarvogels, zomervogels en doortrek-/wintergasten. De meeste soorten werden waargenomen in het voorjaar, met name in de maanden maart, april en mei. Dit zijn ook de maanden waarin er verhoudingsgewijs veel waarnemers actief zijn op de Meinweg in verband met de broedvogelkartering. De voorjaarsstrek concentreert zich in de maanden maart en april. De najaarsstrek vindt verspreid plaats over de maanden augustus tot en met oktober. Ook dit jaar werd weer door een aantal enthousiaste personen de najaarsstrek gevolgd.

Niet-broedvogels

Voor- en najaar leverden dit jaar enkele leuke waarnemingen op, een kleine greep uit de lijst:

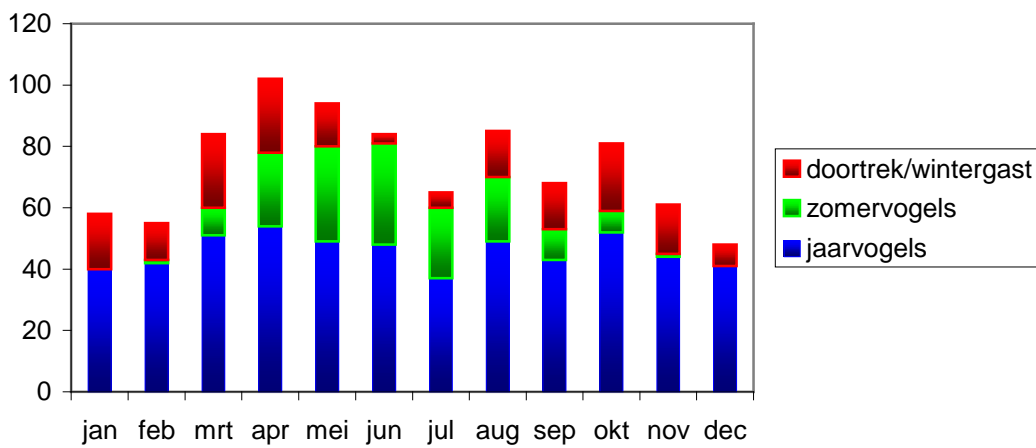
Voorjaar:

Tijdens de broedvogelkartering werden Raaf, Bokje en Zomertalingen waargenomen. De laatste, een paartje in mei, op toen nog drassige weide op het Wolfsplateau gedroegen zich verdacht. Bij latere controles stonden alle weideplasjes droog en waren de vogels 'gevlogen'.

Najaar:

Tijdens de trek werd ondermeer Roodkeelpieper, Duinpieper, IJsgors en Bijeneters waargenomen. De laatste soort werd ook in 2007 op de Meinweg waargenomen. Ditmaal betrof het echter een groep van 13 exemplaren.

Grote zilverreiger en Kraanvogels werden zowel in het voor- als het najaar gemeld. De meeste Kraanvogels werden overvliegend waargenomen met uitzondering van een groep van ongeveer 150 exemplaren die begin maart, vroeg in de ochtend korte tijd gerust hebben op het Wolfsplateau.

Figuur 1: Aantal soorten vogels per maand Nationaal Park De Meinweg 2009

Jaarvogels, soorten die het gehele jaar in het gebied waargenomen kunnen worden. Onder jaarvogels worden ook de soorten gerekend welke naast standvogel ook als doortrekker en wintergast in het gebied aanwezig kunnen zijn. Het aantal jaarvogels varieert tussen de 40-50 soorten per maand.

De zomervogels overwinteren buiten Nederland en komen jaarlijks naar de Meinweg om er te broeden, het betreft ruim 30 soorten.

Doortrek- en wintergasten zijn soorten die alleen gedurende de trek of in het winterseizoen op de Meinweg worden waargenomen. Er is een duidelijke voor- en een najaarspiek te zien. Het aantal doortrekker/wintergasten varieert maandelijks tussen de 0-20.

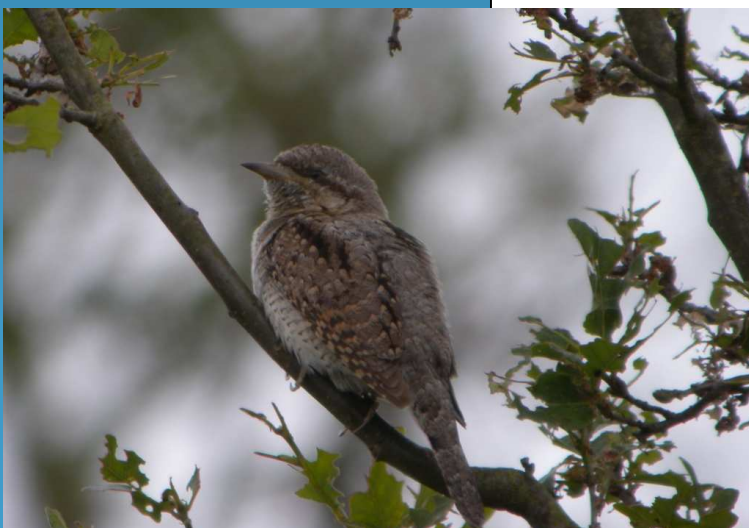
Broedvogels

In 2009 werden 89 soorten broedvogels vastgesteld in Nationaal Park de Meinweg. De broedperiode spreidt zich uit over de maanden februari tot augustus.

Soorten als Kruisbek, Bosuil en enkele mezensoorten, die het gehele jaar in het gebied vertoeven, starten al vroeg met het broedseizoen. De eerste echte zomergasten, zoals Boomleeuwerik en Roodborsttapuit, arriveren in de loop van maart. In mei en juni zijn alle zomervogels gearriveerd en bereikt de broedtijd zijn piek, figuur 1.

Dé soort van 2009 is ongetwijfeld de Draaihals. De soort werd in april opgemerkt in het zuidelijk deel van de Meinweg, gevolgd door een actief zingend mannetje op een vaste locatie in het noordelijk deel van het gebied. Het mannetje bezette een nestlocatie in een eik. Enkele oplettende waarnemers hebben op deze locatie man en vrouw waargenomen. Of het paar in 2009 succesvol is geweest is niet bevestigd. De laatste keer dat de soort op deze wijze in het gebied is waargenomen dateert uit 1991, toen werden twee territoria van deze soort vastgesteld.

Ook de Grauwe Klauwier werd dit jaar gezien, al is het aantal waarnemingen beperkt. Of de soort tot broeden is gekomen is niet bekend.

Draaihals / Jynx torquilla foto Mariet Verbeek

Familie	Naam (vet = broedvogel)	Wetenschappelijke naam	Maand											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Rallen (Rallidae)	Meerkoet	Fulica atra		■		■	■	■						
	Waterhoen	Gallinula chloropus				■	■	■						
	Waterral	Rallus aquaticus			■	■	■	■	■	■				
Kraanvogels (Gruidae)	Kraanvogel	Grus grus		■	■							■		■
Steltlopers (Scolopacidae)	Bokje	Lymnocyrtus minimus			■									
	Houtsnip	Scolopax rusticola		■	■		■							■
	Oeverloper	Actitis hypoleucos					■			■				
	Watersnip	Gallinago gallinago		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
	Witgat	Tringa ochropus			■			■		■	■			
	Wulp	Numenius arquata				■	■	■	■	■	■			
Kievitten en Plevieren (Charadriidae)	Kievit	Vanellus vanellus		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meeuwen en sterns (Laridae)	Kleine Mantelmeeuw	Larus fuscus								■	■	■	■	■
	Kokmeeuw	Chroicocephalus ridibundus	■		■								■	■
	Meeuw spec.	Larus spec.								■				
	Stormmeeuw	Larus canus	■									■	■	
	Zilvermeeuw	Larus argentatus	■		■								■	■
Duiven (Columbidae)	Holenduif	Columba oenas	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Houtduif	Columba palumbus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Stadsduif	Columba livia forma domestica				■								
	Zomertortel	Streptopelia turtur				■	■	■	■	■				
Koekoeken (Cuculidae)	Koekoek	Cuculus canorus				■	■							
Parkieten (Psittacidae)	Grasparkiet	Melopsittacus undulatus							■					
	Halsbandparkiet	Psittacula krameri									■	■		
Uilen (Strigidae)	Bosuil	Strix aluco			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Ransuil	Asio otus			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Velduil	Asio flammeus			■								■	■
Nachtzwaluwen (Caprimulgidae)	Nachtzwaluw	Caprimulgus europaeus				■	■	■	■	■				
Gierzwaluwen (Apodidae)	Gierzwaluw	Apus apus				■	■	■	■	■				
IJsvogels (Alcedinidae)	IJsvogel	Alcedo atthis				■	■	■	■	■				
Bijeneters (Meropidae)	Bijeneter	Merops apiaster								■				
Spechten (Picidae)	Draaihals	Jynx torquilla				■	■	■						
	Groene Specht	Picus viridis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Grote Bonte Specht	Dendrocopos major	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kleine Bonte Specht	Dendrocopos minor	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Zwarte Specht	Dryocopus martius	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Leeuweriken (Alaudidae)	Boomleeuwerik	Lullula arborea		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Veldleeuwerik	Alauda arvensis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Familie	Naam (vet = broedvogel)	Wetenschappelijke naam	Maand											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vliegenvangers (Muscicapidae) (vervolg)	Roodborst	Erithacus rubecula	■											
	Roodborsttapuit	Saxicola rubicola			■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	Tapuit	Oenanthe oenanthe			■	■	■							
	Zwarte Roodstaart	Phoenicurus ochruros			■	■	■				■	■		
Staartmezen (Aegithalidae)	Staartmees	Aegithalos caudatus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Mezen (Paridae)	Glanskop	Poecile palustris	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Koolmees	Parus major	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kuifmees	Lophophanes cristatus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Matkop	Poecile montanus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Pimpelmees	Cyanistes caeruleus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Zwarte Mees	Periparus ater	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Boomklevers (Sittidae)	Boomklever	Sitta europaea	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Boomkruipers (Certhiidae)	Boomkruiper	Certhia brachydactyla	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wielewalen (Oriolidae)	Wielewaal	Oriolus oriolus				■	■							
Klauwieren (Laniidae)	Grauwe Klauwier	Lanius collurio				■	■							
	Klapekster	Lanius excubitor	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kraaien (Corvidae)	Ekster	Pica pica	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Gaai	Garrulus glandarius	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kauw	Corvus monedula	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Raaf	Corvus corax			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Roek	Corvus frugilegus									■	■	■	■
	Zwarte Kraai	Corvus corone	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Spreeuwen (Sturnidae)	Spreeuw	Sturnus vulgaris	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Mussen (Passeridae)	Huismus	Passer domesticus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Ringmus	Passer montanus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vinken (Fringillidae)	Appelvink	Coccothraustes coccothraustes	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Barmsijs spec.	Carduelis cabaret/flammea	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Europese Kanarie	Serinus serinus								■				
	Goudvink	Pyrrhula pyrrhula	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Groenling	Carduelis chloris	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Grote Barmsijs	Carduelis flammea			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Keep	Fringilla montifringilla	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kleine Barmsijs	Carduelis cabaret				■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kneu	Carduelis cannabina	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kruisbek	Loxia curvirostra	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Putter	Carduelis carduelis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Sijs	Carduelis spinus	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Vink	Fringilla coelebs	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

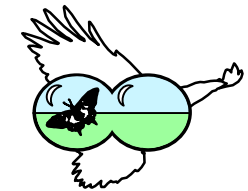
Familie	Naam (vet = broedvogel)	Wetenschappelijke naam	Maand											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Gorzen (Emberizidae)	Geelgors	Emberiza citrinella												
	IJsgors	Calcarius lapponicus												
	Rietgors	Emberiza schoeniclus												

Stichting Koekeloere heeft als doel:

- Het verzamelen van voornamelijk ornithologische en entomologische gegevens door middel van inventarisaties, al of niet ten behoeve van natuurbescherming.
- Initiëren, coördineren en stimuleren van (integrale) tellingen en onderzoek.

Stichting Koekeloere houdt zich daarnaast bezig met:

- Aanleggen van een fotoarchief
- Publicaties
- Excursies

Stichting Koekeloere

Hofstraat 7

6019 CB Wessem

tel: 0745-563703

e.mail: info@stichtingkoekeloere.nl

www.stichtingkoekeloere.nl